Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central, judecător: Natalia Bobu
dosar nr.2ai-74/2023

CURTEA DE APEL BĂLŢI
Colegiul civil și de contencios administrativ

D E C I Z I E

21 decembrie 2023 mun. Bălţi
Instanța compusă din:
Președintele completului Stela Procopciuc
Judecători Dumitru Corolevschi și Elena Grumeza
Grefier Natalia Pasat

examinând în ședință publică, apelul formulat de SRL „Svetconstruct” în proces de faliment, Ciobanu Lilian, împotriva hotărârii judecătoriei Edineț, sediul Central din 29 mai 2023,

emisă în cauza de insolvabilitate la cererea formulată de lichidatorul SRL „Svetconstruct” în proces de faliment, Ciobanu Lilian către terțul poprit Î.I. „Ceban Lucia” privind validarea popririi,

c o n s t a t ă :

Poziția participanților la proces:

1. La 7 octombrie 2022 administratorul procesului de insolvabilitate al SRL „Svetconstruct” în proces de faliment, Lilian Ciobanu s-a adresat în instanța de insolvabilitate cu cerere privind validarea popririi pe suma datoriei în mărime de 1268000,00 lei şi încasarea de la terţul poprit Î.I. „Ceban Lucia” în beneficiul SRL „Svetconstruct” în procedura falimentului datoria acumulată în sumă de 1268000,00 lei.

2. În motivarea cererii a indicat că, prin Hotărîrea Judecătoriei Edineţ, sediul Central din 09 august 2021 s-a admis cererea introductivă înaintată de creditorul SRL „АГРОСТАР” privind intentarea procesului de insolvabilitate faţă de SRL „Svetconstruct”, s-a constatat insolvabilitatea debitorului SRL „Svetconstruct”, fiind intentat în privința acesteia procesul de insolvabilitate, cu desemnarea în calitate de administrator al insolvabilităţii a administratorului autorizat Lilian Ciobanu - deținătorul autorizației nr. 86 din 14.01.2015, cu ridicarea dreptului de administrare a membrilor organelor de conducere a debitorului.

3. Prin încheierea Judecătoriei Edineţ, sediul Central din 24 iunie 2022 s-a dispus intrarea în faliment a SRL „Svetconstruct”, cu sediul în *****, şi desemnarea în calitate de lichidator al SRL „Svetconstruct" a administratorului autorizat Lilian

Ciobanu, cu atribuţiile şi drepturile prevăzute la art. 66 din Legea insolvabilității.

4. Ca urmare a verificării datelor de evidenţă contabilă a SRL „Svetconstruct” s-a depistat că ÎI „Ceban Lucia” înregistrează o datorie faţă de SRL „Svetconstruct” în sumă de 1268000,00 lei, urmare consultării a Registrul Vînzări-Cumpărări oferit de către Serviciul Fiscal de Stat şi a datelor oferite de BC „Fin Com Bank” SA. Din analiza acestei informații rezultă că SRL „Svetconstruct” a avansat sume pentru procurarea producției agricole, însă nu a recepționat marfa în modul corespunzător.
5. Prin urmare, dat fiind că pînă la momentul de faţă terţul poprit nu şi-a executat obligațiunile de restituire a avansurilor primite, la data de 01 septembrie 2022, în adresa acestuia a fost expediată somaţia de înfiinţare a popririi, prin care i s-a solicitat achitarea sumelor datorate în termen de 5 zile din momentul recepționării somației.
6. Somația de înfiinţare a popririi a fost recepţionată de către terţul poprit la 06 septembrie 2022, însă neexecutată.
7. Raportând normele de drept invocate la circumstanțele expuse a dedus că terțul poprit are obligația egală de a achita SRL „Svetconstruct” în procedura falimentului sumele indicate supra, în contextul în care ultimul deține o creanță certă, exigibilă și scadentă confirmată prin ordinul de plată și acte de verificare. (f.d. 2-3)
8. Ulterior la 20 aprilie 2023 administratorul autorizat al insolvabilității Lilian Ciobanu a formulat o cerere de validare a popririi suplimentară, prin care a concretizat temeiurile de drept care stau la baza solicitărilor de admitere a popririi creanței pretinse de către compania SRL „Svetconstruct” (în proces de faliment).
9. La caz, terțul poprit a anexat un şir de acte de predare-primire prin care se afirmă că a fost livrat debitorului o cantitate de marfă mai mare decât cea pentru care a fost întocmită factura fiscală nr. ***** din 16.05.2020. Astfel, conform facturii menționate se demonstrează livrarea de către terţ în adresa debitorului a cantităţii de 56250 de kg de mere la valoare de 8,00 lei/kg, inclusiv TVA, în valoare totală de 450 000,01 lei. Pe de altă parte, prin analiza actelor de predare-primire menţionate se afirmă că au fost livrate companiei debitoare o cantitate de 123756,00 kg mere, după cum urmează: 09.04.2020 - 20753,00 kg de mere; 30.04.2020 - 20675,00 kg de mere; 02.05.2020 - 20 802,00 kg de mere; 10.05.2020 - 20590,00 kg de mere; 12.05.2020 - 20421,00 kg de mere; 19.05.2020 - 20515,00 kg de mere.
10. Astfel, se observă că conform actelor anexate, se invocă livrarea pînă la data de 16.05.2020 (*data întocmirii facturii* *****) a cantității de 103241,00 kg, ceea ce la preţul de 8,00 lei/kg ar fi constituit suma totală de 825928,00 lei. Întrebarea

care apare în acest caz, de ce în condițiile în care la data de 16.05.2020 era deja livrată cantitatea de 103241,00 kg, părţile la această dată semnează factura prin care este facturată doar cantitatea de 56250,00 kg.

11. La caz, se mai afirmă că după data de 16.05.2020 s-a mai livrat o partidă de 20515,00 kg de mere, ceea ce ar fi constituit echivalentul a sumei de 164120,00 lei.

12. Chiar dacă s-ar recunoaște veridicitatea acestor acte de predare-primire, care sunt invocate de către terţul poprit, s-ar putea confirma livrarea unor mărfuri în sumă de 990 048,00 lei, şi nu suma de 1751906,51 lei, aşa cum afirmă terţul poprit în referința sa.

13. Pe de altă parte se anexează un contract de magazinaj, care ar demonstra că compania a avut în acea perioada la păstrare la un frigider specializat, cantitatea de 710 000,00 kg. Totodată, conform pct. 1.3. a Contractului de magazinaj 01.09 din 06.09.2019 „Valoarea totală a contractului se va determina, în baza cantităților real depozitate, conform recipiselor de magazinaj, şi perioada reală de depozitare". Cantitatea de 710 000,00 kg de mere este una declarată de către părţi ca cantitatea estimativă ce urma a fi transmisă la păstrare în regim de magazinaj, însă care a fost cantitatea efectivă transmisă la păstrare, şi dacă a avut sau nu ÎI „Ceban Lucia” la păstrare cantitatea de mere declarată nu poate fi demonstrată prin simpla anexare a contractului de magazinaj.

14. A solicitat instanței să aprecieze critic actele de predare-primire la care se face referire, ori nu există nici un document care ar demonstra faptul că dl. Alexei Vasilciuc a acţionat în numele şi pe contul companiei SRL „Svetconstruct”. La fel, în acte se indică că merele se eliberează de la depozitul frigorific, însă actul de predare-primire îl semnează un reprezentant al terţului poprit, fără a fi anexată vreo recipisă de magazinaj semnată nemijlocit de depozitar.

15. În această ordine de idei, consideră că pot fi luate în calcul doar operaţiunile economice constatate cu certitudine, şi anume, factura de ***** din 16.05.2020, precum şi transferurile bancare în valoare totală de 1718000,00 lei.

16. A solicitat validarea creanţei terţului poprit ÎI „Ceban Lucia” în mărime de 1 268 000,00 lei; încasarea de la terţul poprit ÎI „Ceban Lucia” în beneficiul SRL „Svetconstruct” în proces de insolvabilitate datoria acumulată în sumă de 1 268 000,00 lei; încasarea de la terţul poprit ÎI „Ceban Lucia” în beneficiul SRL „Svetconstruct” în proces de insolvabilitate cheltuielile de judecată în sumă de 110,00 lei. (f.d. 81-83)

17. La 28 noiembrie 2022 în instanța de judecată a parvenit referința terţului poprit ÎI „Lucia Ceban”, potrivit căreia a solicitat respingerea cererii de validare a popririi depusă de lichidator cu desființarea popririi din următoarele considerente de fapt şi de drept.

18. În perioada 29.04.2020 - 03.06.2020 SRL „Svetconstruct” a procurat de la ÎI „Ceban Lucia” cantităţi de mere în sumă de 1751906,51 MDL, pentru care a fost achitată suma de 1718000 lei, restanţa companiei SRL „Svetconstruct” rămânând a fi 33906,51 lei.

19. Actele contabile care justifică livrarea merelor sunt: Factura fiscală nr. ***** din 16.05.2020 în sumă de 450000,01 MDL; Factura fiscală nr. ***** din 01.06.2020 în sumă de 1301906,50 MDL; Total - 1751906,51 MDL.

20. În cazul de faţă, toate facturile fiscale, inclusiv factura nr. ***** din 16.05.2020 în sumă de 450000,01 lei şi factura nr. ***** din 01.06.2020 în sumă de 1.906,50 MDL - au fost incluse în Declaraţia privind TVA adresată Serviciului le Stat, pentru care ÎI „Ceban Lucia” a achitat TVA, pentru merele livrate.

21. A menționat faptul că dacă SRL „Svetconstruct” nu a introdus factura nr. ***** din 01.06.2020 în sumă de 1301906,50 lei în evidența contabilă, nu serveşte drept temei de a declara că merele nu au fost livrate faţă de SRL „Svetconstruct”.

22. Era în sarcina administrației SRL „Svetconstruct” în calitate de cumpărător de a include în evidența contabilă factura în sumă de 1301906,50 lei privind procurarea merelor şi de a declara această factura faţă de organele fiscale, şi nu în sarcina ÎI „Ceban Lucia” care avea calitatea de vînzător.

23. Mai mult decât, la prezenta referință a anexat actele de predare-primire ale cantităților de mere de la Î.I. „Ceban Lucia” către SRL „Svetconstruct”, prin intermediul angajatului Alexei Vasilciuc, unde sunt specificate cantităţile dc mere primite.

24. De asemenea a invocat că, lichidatorul a depus cererea de validare a popririi în instanţă cu depăşirea termenului de 1 lună de la expirarea termenului de 5 zile privind restituirea mijloacelor băneşti dispuse prin somaţia din 30.08.2022, conform art. 126 alin. (9) din Legea insolvabilităţii. (f.d. 20-22)

25. Ulterior la 28 aprilie 2023 terțul poprit a depus o referință suplimentară pe marginea cererii de validare a popririi suplimentare, prin care a concretizat că cantitatea livrată de mere urmează a fi luată în considerație cea din facturile fiscale, deoarece au fost livrări care nu au fost expres confirmate prin acte de predare- primire, numai în bază de factură fiscală. A specificat, că întocmirea actului de predare primire nu este necesară dacă este semnată factura fiscală. Acest lucru rezultă din prevederile 93 din Codul fiscal şi din art. 3 pct. 1) din Instrucţiunea privind completarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală” aprobat prin Ordinul Ministerului Finanţelor al Republicii Moldov nr. 118 din 28 august 2017, unde la Anexa nr.2 prevede: 3. Factura fiscală este un formular tipizat de document primar cu regim special pe suport de hîrtie sau în formă electronic care se utilizează în cazurile: 1) Livrării mărfurilor, activelor, inclusiv în cazurile în ca au fost emise avize de însoţire a

mărfurilor: a) impozabile cu TVA conform prevederii Titlului III al Codului fiscal; b) neimpozabile cu TVA.

26. Astfel, avînd în vedere întocmirea facturii din 01.02.2020 nu era necesară întocmirea actelor de predare primire, livrarea merelor din depozit fusese efectuată în baza facturii. De asemenea a menționat că în factură s-a indicat cantitatea de 56250 kg, din motiv că SRL „Svetconstruct" avansaseră suma de 450000 lei, pentru care a fost întocmită factura fiscală pe 56.250 kg mere.

27. Dar în total, conform ambelor facturi fiscale au fost livrate 56.250 kg (prima factură) + 148450 kg (a doua factură) = 204700 kg. În depozit, rămăseseră la acel moment - 505300 kg (710.000 kg - 204.700 kg).

28. Cu privire la suspiciunile apărute referitor la factura din 01.06.2020, terțul poprit a explicat că, factura a fost semnată pe suport hîrtie prin înmînarea formularului tipizat, din motiv că SRL „Svetconstruct" nu dorea să accepte E-factura reieșind din divergergenţa calculelor. Din acest motiv, procura a fost scrisă pe suport hîrtie, a fost calculată cantitatea de mere solicitată suplimentar de SRL „Svetconstruct", cu includerea acestei cantități în factură şi a prețului corespunzător.

29. Factura din 01.06.2020 a fost semnată de Moscalu Valeriu, angajat în cadrul companiei SRL Svetconstruct, în bază de delegație. Important este faptul, că sunt dovezi că administratorul Moscalu Svetlana a primit factura fiscală din 01.06.2020 şi a efectuat plăţi. Conform Actului de verificare contabilă anexat la prima referinţă, administratorul Moscalu Svetlana a făcut două transferuri, din 02.06.2020 (240.000 MDL) şi din 03.06.2020 (50.000 MDL), unde la destinaţia plăţii a indicat „ plata pentru mere conf fact f/n din 01.06.2020 inclusiv TVA". Î.I. Ceban Lucia nu era obligată să utilizeze e-factura la toate livrările de marfă. A solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată (f.d. 86-87)

Poziția instanței de fond:

30. Prin hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Central din 29 mai 2023, s-a respins cererea lichidatorului SRL „Svetconstruct" în proces de faliment, Ciobanu Lilian către terțul poprit Î.I. „Ceban Lucia" privind validarea popririi.

- S-a desființat poprirea pe mijloacele bănești în sumă de 1 268 000 (un milion două sute șaizeci și opt de mii) lei.

Poziția și solicitarea apelantului:

31. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 13 iunie 2023 prin intermediul poștei electronice, lichidatorul SRL „Svetconstruct" în proces de faliment, Ciobanu Lilian a formulat o cerere de apel împotriva hotărîrii judecătoriei Edineț, sediul Central din 29 mai 2023 prin care a solicitat

admiterea cererii de apel, casarea hotărîrii cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă integral cererea de validarea popririi prin care să fie dispus:

- validarea creanței terțului poprit ÎI,, Ceban Lucia" în mărime de 1 268 000,00 lei;
- a încasa de la terțul poprit ÎI,, Ceban Lucia" în beneficiul SRL „Svetconstruct" în proces de faliment datoria acumulată în sumă de 1 268 000,00 lei;
- a încasa de la terțul poprit ÎI,, Ceban Lucia" în beneficiul SRL „Svetconstruct" în proces de insolvabilitate cheltuielile de judecată în sumă de 110,00 lei.

32. În motivarea cererii sale de apel lichidatorul a indicat că, prin hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Central din 9 august 2021 s-a admis cererea introductivă înaintată de creditorul SRL,, АГРОСТАР" privind intentarea procesului de insolvabilitate față de SRL „Svetconstruct", și s-a intentat în privința acestuia procesul de insolvabilitate, cu desemnarea în calitate de administrator al insolvabilității administratorul autorizat Lilian Ciobanu.

33. Susține lichidatorul, în baza ordinului de nr. ***** din 29.04.2020; nr. ***** din 30.04.2020; nr.***** din 19.05.2020; nr. ***** din 21.05.2020; nr. ***** din 26.05.2020; nr. ***** din 29.05.2020 și nr. ***** din 01.06.2020; nr. ***** din 02.06.2020 și respectiv nr. ***** din 03.06.2020 în conformitate cu Registrul vînzării-cumpărării și informației generate de către BA,, FinComBank" SA și respectiv BC „Moldova Agroindbank" SA, în contul companiei ÎI „CEBAN LUCIA" au fost transferate mijloace bănești în sumă totală de 1 718 000 lei, dintre care doar pentru suma de 450 000 lei, s-a furnizat marfă/prestat servicii.

34. Menționează lichidatorul că, în cadrul examinării cauzei, terțul poprit a anexat un șir de acte de predare primire prin care se afirmă că a fost livrat Debitorului o cantitate de marfă mai mare decât cea pentru care a fost întocmită factura fiscală nr. ***** din 16.05.2020. Astfel, conform facturii menționate se demonstrează livrarea de către terț în adresa debitorului a cantității de 56 250 de kg de mere la valoare de 8,00 lei/kg, inclusiv TVA, în valoare totală de 450 000,01 lei.

35. Astfel, prin analiza actelor de primire-predare se confirmă că a fost livrată companiei debitoare o cantitate de 123 756,00 kg de mere, după cum: la 09.04.2020 – 20 753,00 kg de mere; la 30.04.2020 – 20 675,00 kg de mere; la 02.05.2020 – 20 802,00 kg de mere; la 10.05.2020 – 20 590,00 kg de mere; la 12.05.2020 – 20 421,00 kg de mere; - 19.05.2020 – 20 515,00 kg de mere.

36. Accentuează lichidatorul că asemenea date contabile nu au fost constatate în contabilitatea întreprinderii SRL „Svetconstruct", iar facturile de livrare la care

se face referire nu sunt semnate și ștampilate de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul companiei SRL „Svetconstruct”.

37. Remarcă lichidatorul că deși se anexează o factură fiscală întocmită pe formular tipizat (deși anterior părțile au întocmit-o prin platforma E-factură), aceasta ne fiind ștampilată de către debitor, dar este semnată de o persoană necunoscută. În opinia lichidatorului, această operațiune economică, în condițiile de fapt constatate, chiar dacă a fost contabilizată de către terțul poprit – nu constituie un temei suficient pentru lichidatorul companiei debitoare de a recunoaște faptele invocate și renunțarea la încasarea unei datorii certe. Sarcina administratorului este de a recupera bunurile și mijloacele bănești ale companiei aflate la persoane terțe în lipsa unui temei justificativ, în interesul tuturor creditorilor validați.

38. Astfel, prin hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Central din 29 mai 2023 a fost respinsă cererea lichidatorului SRL „Svetconstruct” în proces de faliment, Ciobanu Lilian privind validarea poprii față de terțul poprit ÎI „Ceban Lucia”.

39. Consideră lichidatorul că, soluția instanței de fond este neîntemeiată deoarece din conținutul probatoriului anexat la materiale cauzei se constată cu certitudine existența datorii neachitate față de compania insolvabilă, iar instanța de fond a dat o apreciere eronată circumstanțelor de fapt ale cauzei, ceea ce constituie principala cauză ale aplicării eronate a normelor materiale, precum și a prevederilor Legii insolvabilității.

40. Astfel, invocând prevederile art. 5 și 126 din Legea insolvabilității, prevederile articolelor 9; 774, 775 și 776 din Codul Civil , lichidatorul a menționat că terțul poprit are obligația legală de a achita în beneficiul SRL „Svetconstruct” în proces de faliment sumei indicate mai supra, în contextul în care ultimul deține o creanță certă, exigibilă și scadentă confirmată prin ordine de plată și acte de verificare.

Actele de procedură:

41. Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 13 septembrie 2023 s-a acceptat apelul spre examinare și s-a intentat procedura de apel. Concomitent s-a dispus examinarea cererii de apel în procedură scrisă, în termen de pînă la 60 de zile din data intentării procedurii de apel, în condițiile cauzei examinării cauzei în prima instanță. Totodată, s-a acordat termen pentru prezentarea de către intimat a referinței cu înscrisuri, formularea demersurilor necesare, prezentarea/ reclamarea probelor în condiția art. 372 CPC, sub sancțiunea decăderii din acest drept, până la 16 octombrie 2023 ora 17:00.

Poziția intimatului:

42. La 26 septembrie 2023, terțul poprit ÎI,, Lucia Ceban" acționând prin intermediul avocatului Căuș Miroslav a depus o referință asupra cererii de apel declarate de lichidatorul SRL „Svetconstruct" în proces de faliment, Ciobanu Lilian, solicitând respingerea cererii de apel cu menținerea hotărîrii judecătoriei Edineț, sediul Central din 29 mai 2023.

43. În motivarea referinței prezentate terțul poprit a menționat că cererea de apel formulată de lichidatorul SRL „Svetconstruct" în proces de faliment, Ciobanu Lilian are un conținut formal, nefiind combătut argumentele instanței cu privire la lipsa probelor în confirmarea celor solicitate în cererea de validarea popririi.

44. Susține că, lichidatorul Ciobanu Lilian a prezentat în mod repetat afirmațiile precum că ÎI „Ceban Lucia" ar fi eliberat și anexat o factură fiscală întocmită pe formular tipizat, deși anterior părțile au întocmit-o prin platforma E-factură, care nu este ștampilată de către debitor și care este semnată de o persoană necunoscută. Drept contra argument la cele menționate, instanța de fond, în hotărârea sa, a stabilit că, reprezentantul terțului poprit a prezentat instanței copiile facturii fiscale nr. ***** din 16.05.2020 în sumă de 450000,01 lei și factura fiscală nr. ***** din 01.06.2020 în sumă de 1301906,50 lei (f.d. 25-26). Acestea fiind perfectate în modul stabilit de lege, prima fiind semnată digital atît de vînzător, cît și de cumpărător (E-factura), iar a doua semnată și ștampilată de ambele părți, ulterior fiind inclusă în declarația TVA adresată Serviciului Fiscal de Stat, pentru care Î.I. „Ceban Lucia" a achitat TVA pentru merele livrate(f.d. 32). În acest fel facturile fiscale reprezintă acte de evidență contabilă, care confirmă livrările de bunuri sau servicii impozabile.

45. La acest capitol, terțul poprit ÎI,, Lucia Ceban" a menționat că, în perioada 29.04.2020-03.06.2020 SRL „Svetconstruct" a procurat de la ÎI Ceban Lucia cantități de mere în sumă de 1.751.906,51 MDL, pentru care a fost achitată suma de 1.718.000 MDL, iar restanța companiei SRL „Svetconstruct" rămânând a fi de 33.906,51 MDL. Faptele ce se confirmă prin factura fiscală nr. ***** din 16.05.2020 în sumă de 450.000,01 MDL și Factura fiscală nr. ***** din 01.06.2020 în sumă de 1.301.906,50 MDL; Total - 450.000,01 MDL + 1.301.906,50 MDL = 1.751.906,51 MDL.

46. Astfel, invocând prevederile art. 1108 alin. 1 din Codul Civil, art. 93 pct. 16 și 17 din Codul Fiscal precum și prevederile art. 3 pct. 1 din Instrucțiunea privind completarea formularului tipizat de document primar cu regim special ,, Factura Fiscală" , terțul poprit a menționat că facturile fiscale prezentate reprezintă acte de evidență contabilă, care adeverește faptul livrării de bunuri sau servicii impozabile. Astfel, toate facturile fiscale inclusiv factura nr. ***** din 16.05.2020 în sumă de 450.000,01 MDL și factura nr. ***** din 01.06.2020 în sumă de 1.301.906,50 MDL – au fost incluse în Declarația privind TVA

adresată Serviciului Fiscal de Stat, pentru care ÎI „Ceban Lucia” a achitat TVA, pentru merele livrate.

47. Faptul că SRL „Svetconstruct” nu a introdus factura nr. ***** din 01.06.2020 în sumă de 1.301.906,50 MDL în evidența contabilă, în opinia terțului poprit, nu servește drept temei de a declara că merele nu au fost livrate față de SRL „Svetconstruct”.

48. Susține că, obligația de a introduce factura fiscală în evidența contabilă a SRL „Svetconstruct” și de a o declara la Serviciul Fiscal de Stat îi aparține administrației cumpărătorului și nu vânzătorului ÎI,, Ceban Lucia”. Mai mult ca atât, la materiale cauzei fiind anexate copia actului de primire-predare semnat de ÎI,, Ceban Lucia” către SRL „Svetconstruct” unde sunt specificate cantitatea de mere.

49. Cu privire la necorespunderea cantității de mere din actele de predare- primire şi cea din facturile fiscale, terțul poprit a menționat că, la cantitatea livrată urmează a fi luată în considerație cea din facturile fiscale, deoarece au fost livrări care nu au fost expres confirmate prin acte de predare primire, numai în bază de factură fiscală. Concomitent, terțul poprit accentuează că, întocmirea actului de predare primire nu este necesară dacă este semnată factura fiscală. Acest lucru rezultă din prevederile 93 din Codul fiscal şi din art. 3 pct. 1) din Instrucţiunea privind completarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală” aprobat prin Ordinul Ministerului Finanţelor al Republicii Moldova nr.118 din 28 august 2017.

50. Totodată terțul poprit a menționat din ce motiv în factură a fost indicat 56 250 kg, invocând că, SRL „Svetconstruct” avansaseră suma de 450.000 MDL, pentru care a fost întocmită factura fiscală pe 56.250 kg mere. Astfel în total, conform ambelor facturi fiscale au fost livrate 56.250 kg (prima factură) + 148.450 kg (a doua factură) = 204.700 kg. În depozit, rămăseseră la acel moment – 505.300 kg (710.000 kg – 204.700 kg).

51. Referitor la suspiciunile apărute la factura din 01.06.2020, terțul poprit a menționat că, factura a fost semnată pe suport hârtie prin înmânarea formularului tipizat, din motiv că SRL „Svetconstruct” nu dorea să accepte E-factura reieșind din divergența calculelor. Din acest motiv, procura a fost scrisă pe suport hîrtie, a fost calculată cantitatea de mere solicitată suplimentar de SRL „Svetconstruct”, cu includerea acestei cantităţi în factură şi a preţului corespunzător. Factura fiscală din 01.06.2020 a fost semnată de Moscalu Valeria, angajată în cadrul SRL „Svetconstruct”.

52. Astfel, invocând prevederile pct. 28 din Instrucțiune, terțul poprit a remarcat că, administratorul Moscalu Svetlana a primit factura fiscală din 01.06.2020 şi a efectuat plăţi. Conform Actului de verificare contabilă anexat la prima referință, administratorul Moscalu Svetlana a făcut două transferuri, din 02.06.2020

(240.000 MDL) şi din 03.06.2020 (50.000 MDL), unde la destinația plății a indicat „plata pentru mere conf. fac. f/n din 01.06.2020 incl. TVA”.

53. Prin urmare, susține terțul proprii că, ÎI„ Ceban Lucia” ne fiind obligată să utilizeze e-factură la toate livrările de marfă, conform art. 117 alin. 1 și 1^1 din Codul Fiscal, potrivit căreia subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul ţării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. Prezentarea facturii fiscale se efectuează la momentul apariţiei obligaţiei fiscale, stabilit prin art.108, cu excepţia cazurilor prevăzute de prezentul cod. Pentru livrările impozitate conform art.104 lit.a), eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie. (11) Subiectul impozabil inclus în lista privind utilizarea obligatorie a facturii fiscale electronice (e-factura), aprobată de Serviciul Fiscal de Stat, la efectuarea livrării impozabile pe teritoriul ţării, este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) pentru livrarea în cauză factura fiscală electronică, eliberată în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat

54. Deoarece conform listei publicate pe portalul Serviciului Fiscal de Stat, ÎI„ Ceban Lucia” nu se regăsește în lista specială a organului fiscal, prin urmare aceasta nu este obligată să utilizeze exclusiv factura e-factura.

55. Totodată, terțul poprit menționează că, administratorul insolvabilităţii nu a combătut argumentul invocat în referința inițială prin care din materialele dosarului rezultă, că lichidatorul a depus cererea de validare a popririi în instanță cu depășirea termenului de 1 lună de la expirarea termenului de 5 zile privind restituirea mijloacelor bănești dispuse prin somația din 30.08.2022, conform art. 126 alin. 9 din Legea insolvabilității.

Actul de procedură:

56. În conformitate cu prevederile art. 8 alin. 6 din Legea insolvabilității, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanță. *Instanța de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar*. Cererile de apel și de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite în prezenta lege.

57. Ținând cont de prevederea dată instanța de apel a dispus citarea părților la proces pentru prezentarea în cadrul ședinței de judecată.

Poziția părților expusă în ședința instanței de apel:

58. În cadrul ședinței instanței de apel, terțul poprit ÎI„ Ceban Lucia” fiind reprezentat de avocatul Cașu Miroslav, a susținut integral referința depusă și a

solicitat respingerea cererii de apel formulate de lichidatorul SRL „Svetconstruct” Ciobanu Lilian.

59. Suplimentar intimatul a menționat că, la ÎI,, Ceban Lucia” au fost înregistrate facturile fiscale. Pentru aceste facturi ÎI,, Ceban Lucia” a achitat ÎI,, Ceban Lucia” impozite. Serviciul Fiscal de Stat a efectuat controale la ÎI,, Ceban Lucia” și totul era conform legii. Din care considerente facturile nu au fost înregistrate la contabilitatea SRL „Svetconstruct” nu cunoaște.

60. Totodată, reprezentantul terțului poprit a menționat că, toate tranzacțiile erau efectuate prin intermediul reprezentantului SRL „Svetconstruct” Moscalu Valeriu care venea și procura merele și le experta mai departe. Domnul Vasilciuc fiind unui din șoferii SRL „Svetconstruct”. Susține că, contractul de magazinaj din 6 septembrie 2019, anexat la materiale cauzei confirmă că marfa a existat și a fost depozitată, iar din actului de predare-primire de către depozitar se poate deduce cine este proprietarul mărfii.

61. Concomitent, reprezentantul terțului poprit a menționat că SRL „Svetconstruct” are o datorie față de ÎI,, Ceban Lucia” în sumă de 30 000 lei. În cadrul procesului de insolvabilitate a depus o cerere de validarea creanței, însă din cauza omiterii termenului, cererea de validarea creanței a fost respinsă ca tardiv.

62. Lichidatorul SRL „Svetconstruct” în proces de faliment, Ciobanu Lilian în ședința instanței de apel nu s-a prezentat. Procedura de citare legală fiind executată, lichidatorul fiind citat prin intermediul poștei electronice la adresa indicată atât în cererea de validarea popririi cât și în cererea de apel (f.d. 121)

63. Ţinând cont de prevederile art. 379 alin. 2 CPC, potrivit căreia, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului, instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa lichidatorului lichidatorul SRL „Svetconstruct” în proces de faliment, Ciobanu Lilian.

Aprecierea instanței de apel:

64. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile, Colegiul judiciar consideră necesar să respingă apelul din următoarele motive.

65. Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

66. Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege.

67. Potrivit materialelor cauzei, hotărârea contestată cu apel a fost pronunțată la data de 29 mai 2023, iar cererea de apel a fost depusă la data de 13 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice de lichidatorul SRL „Svetconstruct” în proces de faliment, Ciobanu Lilian. Prin urmare, Colegiul civil constată că apelul a fost depus în termenul legal stabilit de art.8 al Legii insolvabilităţii.

68. În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

69. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.

70. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărîrii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.

71. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.

72. Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești şi de a da posibilitatea instanțelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.

73. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

74. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

75. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

76. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

77. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

78. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

79. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

80. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este

obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

81. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinîndu-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

82. Din suportul probator anexat la materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Central din 9 august 2021 s-a constatat insolvabilitatea debitorului SRL „Svetconstruct” și s-a dispus inițierea procesului de insolvabilitate în privința SRL „Svetconstruct” și s-a desemnat în calitate de administrator al insolvabilității administratorul autorizat Ciobanu Lilian, deținătorul autorizației nr.84 din 14ianuarie 2015.

83. Iar prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul Central din 24 iunie 2022, s-a dispus intrarea în procedura falimentului a SRL „Svetconstruct” cu dizolvarea acestuia. S-a desemnat în calitate de lichidator al SRL „Svetconstruct” administratorul autorizat Ciobanu Lilian. Concomitent, s-a pus în sarcina lichidatorului valorificarea și lichidarea masei debitoriale.(f.d. 5).

84. Din conținutul actelor cauzei, Colegiul Civil mai reține că, poprirea înaintată de către lichidatorul SRL „Svetconstruct” în procedura falimentului, Ciobanu Lilian către către terțul poprit ÎI„ Ceban Lucia” privind încasarea sumei de 1 268 000,00 lei a fost înființată prin somația din 30 august 2022, somație care a fost recepționată de către terțul poprit la 06 septembrie 2022, însă care a fost lăsată fără de soluționare (f.d.6 și 7).

85. Drept urmare, la data de 7 octombrie 2022, lichidatorul SRL „Svetconstruct” în procedura falimentului, Ciobanu Lilian a depus în instanța de judecată cerere de validare a popririi, concretizată prin cererea suplimentară din 20 aprilie 2023, prin care solicită încasarea de la terțul poprit ÎI„ Ceban Lucia” în beneficiul SRL „Svetconstruct” suma datoriei de 1 268 000,00 lei. (f.d. 2-3)

86. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, judecători Edineț, sediul Central prin hotărârea pronunțată la data de 29 mai 2023, a respins cererea lichidatorului SRL „Svetconstruct” în procedura falimentului, Ciobanu Lilian către terțul poprit ÎI„ Ceban Lucia” privind validarea poprii. Concomitent, a desființat poprirea pe mijloacele bănești în sumă de 1 268 000,00 lei.

87. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond lichidatorului SRL „Svetconstruct” în procedura falimentului, Ciobanu Lilian o contestă cu apel, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care să fie dispus spre încasare de la terțul poprit ÎI„ Ceban Lucia” în beneficiul SRL „Svetconstruct” suma datoriei de 1 268 000,00 lei.

88. Lecturând conținutul hotărârii instanței de fond, Colegiul civil o consideră întemeiată, or, prin hotărârea supusă contestării a fost dată o apreciere corespunzătoare cererii supuse examinării în raport cu argumentele şi probele anexate la dosar, cât și au fost elucidate circumstanțele importante relevante cauzei supuse judecății, fapt ce întrunește condiția ca soluția să aibă un caracter precis, conchis, ferm și să aibă putere de convingere.

89. Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr.149 din 29.06.2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

90. Astfel s-a constatat că, în speța dată, obiectul juridic litigios constituie validarea popririi.

91. Drept urmare, Colegiul civil reține că speța dedusă judecății este guvernată de prevederile art.126 din Legea insolvabilității nr.149 din 29.06.2012 care reglementează instituția validării popririi.

92. Conform art.2 al Legii insolvabilității nr.149 din 29.06.2012 poprire reprezintă procedura prin care administratorul insolvabilității/lichidatorul urmărește bunurile sau sumele datorate debitorului de către o a treia persoană.

93. Articolul 126 alin.1-2 Legea insolvabilității statuează că, sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar şi fără numerar, în monedă națională şi în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile incorporale care sunt datorate debitorului ori sunt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvabilității/ lichidatorului şi se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate/faliment asupra debitorului.

94. Articolul 126 alin.5, 9 Legea insolvabilității prevede că, în termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor – de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolvabilității/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile incorporale poprite şi să trimită dovada către administratorul insolvabilității/lichidator pentru a fi preluate. Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolvabilității/ lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolvabilitate în vederea validării popririi.

95. În conformitate cu dispozițiile art.126 alin.10, 11 Legea insolvabilității, instanța de insolvabilitate îi va cita pe administratorul insolvabilității/lichidator, precum şi pe terțul poprit, şi, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va

dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului urmăritor toate excepțiile şi mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. Hotărârea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit. Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvabilitate va adopta o hotărâre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

96. Reieșind din prevederile legale prevăzute la art.126 din Legea insolvabilității, rezultă că poprirea este o procedură în care debitorul poate urmări sumele de bani sau bunurile ce-i sunt datorate sau deținute de o terță persoană.

97. Respectiv, urmăririi silite prin poprire sunt supuse mijloacele bănești care sunt datorate debitorului în temeiul unor raporturi juridice.

98. Prin urmare, poprirea urmează a fi probată în condițiile prevăzute unei proceduri contencioase în cadrul căreia debitorul insolvabil trebuie să facă dovada existenței creanței pe care o are împotriva terțului poprit, deoarece poprirea în sine are drept scop valorificarea masei debitoare întru onorarea obligațiilor de plată.

99. În conformitate cu prevederile art. 9 alin. 1 și 2 din Codul Civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. 2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile; c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii; d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege; e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

100. Iar, conform art. 10 alin.1 și 2 din Codul Civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară. (2) Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

101. Potrivit prevederilor art. 11 alin. 1 și 2 din Codul Civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic. (2) În

special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

102. Iar în conformitate cu art. 16 alin. 1 din Codul Civil, Apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: a) recunoașterea dreptului; b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic; d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică; e) impunerea la executarea obligației în natură; f) autoapărare; g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial; h) încasarea dobînzii de întîrziere sau, după caz, a penalității; i) rezoluțiunea sau modificarea contractului; j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; k) alte căi prevăzute de lege.

103. Din conținutul cererii de validare a popririi formulate de lichidatorul SRL „Svetconstruct" în procedura falimentului, Ciobanu Lilian precum și din conținutul cererii de validarea poprii suplimentare, Colegiul Civil reține că lichidatorul pretinde de a fi încasată de la terțul poprit ÎI„ Ceban Lucia" suma de 1 268 000,00 lei cu titlu de datorie achitată în avans pentru procurarea producției agricole „mere", într-o cantitate de 123 765,00 kg.

104. În conformitate cu art. 1108 alin. 1 din Codul Civil, prin contractul de vînzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit.

105. Iar în conformitate cu art.992 alin.1Cod Civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

106. În conformitate cu art. 774 alin.1 -3 Cod Civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face. (2) Obligaţia poate fi pură şi simplă sau afectată de modalităţi. (3) Prestaţia trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.

107. Potrivit art.775 alin.1 Cod Civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

108. Conformart.776 Cod Civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

109. Potrivit art. 858 alin.1 și 2 Cod Civil, Temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. (2) Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

110. Deci, după cum pretinde lichidatorul SRL „Svetconstruct" în procedura falimentului, Ciobanu Lilian, precum și din poziția acestuia expusă în cererea de apel, SRL „Svetconstruct" a transferat mijloace bănești în contul ÎI„ Ceban Lucia" în sumă totală de 1718 000,00 lei dintre care doar pentru suma de 450 000 lei i-a fost furnizată marfă, fapte ce rezultă din ordine de plată nr. ***** din 29.04.2020; nr. ***** din 30.04.2020; nr.***** din 19.05.202; nr. ***** din 21.05.2020; nr. ***** din 26.05.2020; nr. ***** din 29.05.2020; nr. ***** din 01.06.2020; nr. ***** din 02.06.2020 și nr. ***** din 03.06.2020 precum și din Registrului vânzărilor—cumpărărilor oferite de SRL „Svetconstruct", din informația generată de BC „ FinComBanc" SA și BC„ Moldova Agroindbank" SA. Însă, în susținerea celor invocate lichidatori SRL „Svetconstruct" în procedura falimentului, Ciobanu Lilian prezintă instanței actul de verificare a decontărilor reciproce pentru perioada 01.01.2018-08.08.2021 dintre SRL „Svetconstruct" și ÎI„ Ceban Lucia".

111. Este necesar de a menționat că potrivit art. 26 Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității şi egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile şi ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile şi mijloacele susținerii ei de sine stătător şi independent de instanță, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecății şi de a-şi expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea şi obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

112. Iar instanța de judecată, călăuzind-se de prevederile art. 126 alin. (11) a Legii insolvabilității coroborate cu prevederile art. 118 alin. (1) și art. 121 Codul de procedură civilă, instanţa de insolvabilitate va adopta o hotărâre de validare a popririi, numai în situația în care din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului.

113. Astfel, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond terțul poprit ÎI„ Ceban Lucia" a prezentat instanței o referință din care rezultă că acesta și-a onorat

obligația de livrare a merelor față de SRL „Svetconstruct”, iar pentru suma primită a achitat și TVA. Mai mult ca atât, susține terțul poprit ÎI„ Ceban Lucia” că SRL „Svetconstruct” îi este dator cu suma de 33 906, 51 lei. În sensul declarat fiind prezentate factura fiscale nr. ***** din 16.05.2020, factura fiscală nr. ***** din 01.06.2020, actul de verificare a achitărilor reciproce la situația din 23.12.2021 între ÎI„ Ceban Lucia” și SRL „Svetconstruct”, declarația TVA pentru perioada fiscală L/12/2020; declarația electronică și actul de primire predare a merelor.

114. Analizând conținutul probelor prezentate de terțul poprit ÎI„ Ceban Lucia” , Colegiul Civil reține din conținutul facturii fiscale nr. ***** din 16.05.2020 că, ÎI„ Ceban Lucia” a livrat SRL „Svetconstruct” mere în mărime de 56250 kg, în valoare de 450 000,01 lei (f.d.25); iar din conținutul facturii fiscale nr. ***** din 01.06.2020 rezultă că ÎI„ Ceban Lucia” a livrat iar SRL „Svetconstruct” a recepționat mere în mărime de 148 450 kg la preț de 1 301 906,50 lei (f.d.26).

115. Astfel, potrivit prevederilor art.117 alin.1 din Codul Fiscal, Subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul ţării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. Prezentarea facturii fiscale se efectuează la momentul apariţiei obligaţiei fiscale, stabilit prin art.108, cu excepţia cazurilor prevăzute de prezentul cod. Pentru livrările impozitate conform art.104 lit.a), eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie.

116. Conform prevederilor art. 102 alin.1 Cod Fiscal, în cazul achitării T.V.A. la buget, subiecţilor impozabili, înregistraţi în calitate de plătitori ai T.V.A., li se permite deducerea sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată furnizorilor plătitori ai T.V.A., pe valorile materiale, serviciile procurate (inclusiv transmise în cadrul realizării contractului de comision) pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfăşurării activităţii de întreprinzător. Se permite deducerea sumei T.V.A. la mărfurile importate, procurate de către subiecţii impozabili pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfăşurării activităţii de întreprinzător numai în cazul achitării T.V.A. la buget pentru mărfurile, serviciile menţionate în conformitate cu art.115. Pentru serviciile importate, procurate de către subiecţii impozabili pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfăşurării activităţii de întreprinzător, deducerea sumei T.V.A. se permite pentru sumele T.V.A. calculate aferente serviciilor de import.

117. Potrivit prevederilor art. 17 alin.7 din Legea contabilității nr. 113 din 27.04.2007, creanţele şi datoriile pe termen scurt se înregistrează în contabilitate la valoarea nominală, iar creanţele şi datoriile pe termen lung - la valoarea scontată, în conformitate cu cerinţele standardelor de contabilitate.

Contabilitatea creanţelor şi datoriilor se ţine pe categorii, *****enţi, furnizori, alţi debitori şi creditori.

118. Conform art. 19 alin.1 și 11 a aceleași Legi, (1) Faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare şi centralizatoare. (11) Persoanele care întocmesc şi/sau semnează documentele primare răspund în conformitate cu art.44 din Legea contabilității.

119. Conform art. 20 alin.1 lit. a) al Legii contabilității nr. 113-XVI din 27 aprilie 2007, înstrăinarea activelor cu transmiterea dreptului de proprietate, de drept, poate fi confirmată de documentele primare cu regim special.

120. Iar potrivit hotărîrii Guvernului nr. 294 din 17 martie 1998 *cu privire la executarea Decretului Preşedintelui RM nr. 406-II din 23 decembrie 1997*, prin pct.1 al acesteia s-a aprobat Nomenclatorul formularelor tipizate de documente primare cu regim special, din care face parte și factura fiscală, care certifică faptul transmiterii dreptului de proprietate asupra mărfurilor sau acordarea serviciilor.

121. Raportând conținutul prevederile citate mai sus la circumstanțele cazului, Colegiul Civil remarcă că, o dată ce SRL „Svetconstruct” este un subiect impozabil pe teritoriul RM, și pretinde la încasarea de la ÎI„ Ceban Lucia” a sumei de 1 268 000,00 lei cu titlu de datorie achitată în avans pentru procurarea producției agricole de mere, urma să prezintă instanței date contabile ale SRL „Svetconstruct” ce dispun de puterea probatorie majoră în reflectarea rulajul sumelor întreprinderii, or, atât timp cât la materiale cauzei nu sunt prezentate careva date contabile din care instanța ar reține cuantumul mărfii livrate, costul acestei mărfi, cuantumul sumelor achitate, persoana care a efectuat achitarea, la fel și cuantumul datoriilor rămase scadente, descifrarea sumelor, deoarece aceste fapte urmau a fi dovedite anume prin documente de evidență contabilă, ele fiind unicele documente cu putere probantă în sensul dovedirii conținutului tranzacțiilor avute loc, felul acestor tranzacții, cuantumului sumelor încasate și spre achitare, instanța se află în imposibilitate de a reține pretinsa datorie.

122. E de menționat că, deși lichidatorul Ciobanu Lilian invocă că datoria pe care o are terțul poprii ÎI„ Ceban Lucia” față de SRL „Svetconstruct” în sumă de 1 268 000,00 lei, se confirmă și prin ordinile de plată și actele de evidență contabilă a SRL „Svetconstruct”, informația din Registrului vânzărilor—cumpărărilor al SRL „Svetconstruct”, informația de la Serviciul Fiscal de Stat și de la BC „ FinComBanc” SA , în acest sens nefiind prezentate careva probe, iar actul de verificare a decontărilor reciproce pentru perioada 01.01.2018-08.08.2021 dintre SRL „Svetconstruct” și ÎI„ Ceban Lucia” nu fiind semnat de ambele părți.

123. Concomitent, Colegiul civil v-a remarca că din conținutul facturii fiscale nr. ***** din 16.05.2020 prezentat de terțul poprit ÎI„ Ceban Lucia” se distinge cu

certitudine că, ÎI,, Ceban Lucia" a livrat SRL „Svetconstruct" mere în mărime de 56250 kg, în valoare de 450 000,01 lei (f.d.25); iar din conținutul facturii fiscale nr. ***** din 01.06.2020 rezultă că ÎI,, Ceban Lucia" a livrat iar SRL „Svetconstruct" a recepționat mere în mărime de 148 450 kg la preț de 1 301 906,50 lei. Aceste fapte contabile fiind perfectate în modul stabilit de lege, prima fiind semnată digital, atât de vânzător, cât și de cumpărător, iar a doua factură fiind semnată și stampilată de ambele părți. Ulterior, aceste facturii fiind incluse în declarația TVA adresată Serviciului Fiscal de Stat, pentru care ÎI,, Ceban Lucia" a achitat TVA (f.d. 32).

124. În consecință, Colegiul civil conchide că, instanța de insolvabilitate a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic or, deponentul acţiunii nu a probat suficient şi convingător circumstanţele invocate în cerere cu privire la validarea popririi şi încasarea datoriei. Or, din probele administrate nu rezultă faptul că, terţul poprit îi datorează debitorului suma de 1 268 000,00 lei.

125. În circumstanţele de fapt şi de drept menţionate şi având în vedere faptul că, hotărârea instanţei de insolvabilitate este întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material şi procedural, cu verificarea şi aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, va respinge apelul declarat de lichidatorul SRL „Svetconstruct" în procedura falimentului, Ciobanu Lilian cu menținerea hotărârii instanţei de insolvabilitate.

126. Din considerentele menţionate supra, ţinând cont de faptul că, argumentele invocate în apel sunt neîntemeiate, iar hotărârea contestată este legală şi întemeiată, Colegiul civil consideră că, cererea de apel urmează a fi respinsă şi menţinută hotărîrea judecătoriei Edineț, sediul Central din 29 mai 2023 .

127. În conformitate cu art. 8 alin.7 al Legii insolvabilității, și art. 385 lit. a), Colegiul civil al Curţii de Apel Bălți

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de SRL „Svetconstruct" în proces de faliment.

Se menține hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Central din 29 mai 2023, emisă în cauza de insolvabilitate, la cererea formulată de lichidatorul SRL „Svetconstruct" în proces de faliment, Ciobanu Lilian către terțul poprit Î.I. „Ceban Lucia" privind validarea popririi.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,

judecător Stela Procopciuc

Judecători Dumitru Corolevschi

Elena Grumeza